

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

560. An, & cui teneatur Beneficiatus solvere pensiones Pensionario mortuo ante maturitatem termini, seu antequam adveniat dies pensionis solvendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Respondeo, responſionē pendere ex eo, an ipſe titularis obligatus fuiſſet illos tres annos elapſos ſolvere, ſi ei præſentata fuiſſent dictæ literæ in fine tertii anni. Ad quod affirmativè reſponderet Corrad. in *pr. benef. l. 5. c. 7. n. 24.* teneri illum in conſcientia ad hoc; eò quòd clauſula in literis apponi ſolita: *poſquam tibi litera præſentata fuerint*; non ſuſpendat obligationem, ſed ſolutionem tantum & actionem; quapropter tenebitur ſucceſſor penſiones illas inſolutas ſolvere, intellige obligatione illà ſubſidiarià, ſi hæredes defuncti non ſint ſolvendo.

Quæſtio 559. An, & qualiter beneficiatus teneatur ſolvere penſiones decurſas inexactas penſionario mortuo?

Reſpondeo primò: Camerale prætere, & de factò praticare, ut ad inſtar fructuum inexactorum beneficii, penſiones quoque non exactæ à penſionario defuncto cedant ſub ſpolio, & ſpectent ad Cameram, refert Card. de Luc. de *penſ. d. 28. n. 3.* Verùm quidquid ſit de hoc,

2. Reſpondeo ſecundò: Quamvis penſio extingatur morte penſionarii, & non transmittatur actio ad hæredes penſionarii ad penſiones non decurſas exigendas impoſterum: quamvis etiam fructus beneficiorum non exacti non tranſeant ad hæredes ex teſtamento vel ab inteſtato, ſed hi remaneant in dominio Eccleſiæ, ut Tond. *qq. benef. p. 1. 22. n. 2.* penſiones tamen non exactæ ad hæredes tranſeunt, & eis debentur, faciendâque eſt inter eas & fructus beneficii hac in parte differentia, Tond. *loc. cit.* citans Mareſchot *l. 2. var. reſol. c. 2.* & Gig. de *penſ. q. 52.* Et idem ſupponit Lott. *l. 1. q. 44. n. 16.* ubi, quòd transmittatur actio ad hæredes penſionarii pro rata fructuum perceptorum, ut *queſt. ſeq.*

Quæſtio 560. An, & cui beneficiatus teneatur ſolvere penſiones, penſionario mortuo ante maturitatem termini, ſeu antequam adveniat dies penſionis ſolvendæ?

Reſpondeo: Solvenda per beneficiatum hæredibus penſionarii, vel alteri, qui in hoc ſuccedit, non præciſè pro rata temporis, quo vixit penſionarius, ſed pro rata fructuum, tempore, quo vixit penſionarius, perceptorum per beneficiatum ad inſtar ſimplicis uſufructus; ita ut, ſi penſio fuerit impoſita tam ſuper fructibus quàm distributionibus, attendi debeat quantum de fructibus perceperit, vel propter illorum maturitatem percipere debuerit, aut porerit poſſeſſor beneficii onerati penſione; ſimiliter & quantum ex aliis emolumentis & distributionibus, ſuper quibus penſio impoſita eſt & ad ratam, & proportionem illorum penſio hæredibus penſionarii ſit adjudicanda, nulla interim habitâ ratione ſeu curato ordine terminorum, quibus ſolvenda penſio, & an unus dici debeat anticipatus, alter poſticipatus, cum, quòd illi ſtarui ſolent, concernat ſolum commoditatem titularis, commodioremque, ut inquit Card. de Luc. *max citando loc. ſolutionem*, tam reſpectivè titularis quàm penſionarii, ut nimirum, nec hic exigere poſſit penſionis partem, antequam fructus colligantur, iſte alteram partem non teneatur ſolvere, niſi poſt fructus jam collectos, intellige, naturales, Unde ſi mortuus penſionarius eo tempore, quo poſſeſſor beneficii gra-

vati penſione perceperat jam omnes ſeu integros fructus, ſeu unius anni recollectionem, integra penſio debeat hæredibus defuncti, v. g. ſi penſio reſervata ſeu conſtituta 10. Maji, & penſionarius mortuus 25. Octob. quo jam recollecti fructus omnes in aliqua regione, debeat hæredibus totius anni penſio, & ſic quoque integer terminus ſolvendus erat feſto Nativitatis Domini. ſic econtra (quem caſum aſſert Tond. *loc. paulò poſt citando, n. 7.*) ſi penſio reſervata, v. g. 25. Octob. quo jam vindemia collecta, & penſionarius mortuus, v. g. 3. Julii, quo necdum collecta meſſis, non debeat hæredibus penſio, niſi pro rata fructuum perceptorum à die 25. Octob. ad 3. Julii (ſupponuntur enim alii anni præteriti terminari illà 25. Octob. jam ſoluti) quæ erit admodum exigua quantitas, dum fructus, ſuper quibus impoſita penſio, conſiſterent tantum in frumento & vino; ſi verò beneficium gravatum haberet quoque fructus aliquos civiles, puta locagia ædium &c. & ex his perceptum interea, pro rata hujus perceptionis à 25. Octob. ad 3. Julii debetur portio penſionis hæredibus. Ita teneat Tond. *qq. benef. p. 1. c. 22. à n. 7.* citans Caccialup. de *penſ. q. 25.* Tuſc. *lit. P. conſul. 267. nu. 8. & 9.* Monald. *conſ. 107. per tot. &c.* ac dicens, hanc ſententiam ſequendam; cum eam tandem poſt longum examen ſecuta fuerit Rota apud Durand. *deſ. 448. per tot.* Idem Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 3. nu. 8.* citans Ricc. in *pr. p. 3. reſol. 268. n. 1. & 2.* Bellef. *diſq. cleric. p. 1. cit. de bon. cleric. §. 18.* poſtquam idem Ventrigl. *n. 7.* præmiſiſſet, idem eſſe, dum beneficiatus quoque mortuus eſt, nempe tunc penſionem ſolvendam ab hæredibus defuncti titularis pro rata fructuum perceptorum, nempe tum à dictis hæredibus, tum à ſucceſſore hæredibus defuncti penſionarii. Item Lott. *l. 1. q. 44. num. 16.* Card. de Luc. de *penſ. d. 28. num. 12.* dicens hanc eſſe veriorem, & in Curia & in rota receptam. contra Rebuff. de *paſſ. poſſ. n. 146. alias 130.* apud Garc. *p. 2. c. 1. n. 106.* tenentem, moriente penſionario poſt principium anni (intellige anni penſionarii) penſionem integre pro illo anno tranſire ad hæredes, quam ſententiam ait Garcias in nulla apud Rotam conſideratione fuiſſe, & uſum eſſe in contrarium, Item contra Gamb. de *pot. leg. l. 8. q. 24.* apud Garc. *loc. cit. n. 110.* docentem, quòd penſio non ſoluta non transmittitur ad hæredes penſionarii, etiamſi dies penſionis ſolvenda advenſſet, imò etiamſi fructus eſſent percepti; eò quòd ſi tẽpore mortis penſionarii adhuc exiſtent, & non eſt de iſis diſpoſitum, remaneant ſucceſſori in beneficio, non hæredibus defuncti. Item contra Nav. in *Apolog. de reditib. Eccleſ. q. 2.* credentem, quòd in hoc caſu nihil debeat per titularem. apud Card. de Luc. *loc. cit.* quòd idem tenere videntur Barb. in *l. divorſio. ff. ſolut. matrim. p. 2. nu. 3. uſque ad 44.* & Caſtel. de *uſuf. c. 79. n. 17.* apud Tond. *loc. cit. n. 3.* dum tradunt, ſolos terminos maturatos transmitti ad hæredes penſionarii, v. g. ut ſi penſio ſtatuta in Novemb. ſolvenda feſto Nativitatis Chriſti, & S. Joannis, penſionarius moriatur in Februar. ſolus terminus decurſus in feſto Nativitatis Chriſti ſolvendus ſit dictis hæredibus, & nihil ex alio termino jam inchoato. Item contra Covar. *l. 1. var. c. 15.* apud Eund. Card. de Luc. & Garc. *p. 2. c. 1. à nu. 105. ad 125.* maxime *n. 120.* tenentes, id regulandum, non à qualitate & quantitate fructuum perceptorum, ſed à ſupputatione temporis, menſium nimirum

rum ac dierum ab ultimo termino aliàs maturato usque ad obitum pensionarii. Atque ita, manendo in præmissis exemplo pensionarii mortui in Februario transmitti ad hæredes terminum Nativitatis Domini, & præterea pro rata temporis decursum à die Natalis Domini ad diem Februarii, quò obiit pensionarius. Fundamentum hujus sententiæ ex eo peti, ait Tond. *loc. cit. n. 6.* quòd pensionarius ex constitutione Pii V. teneatur recitare officium B. Virginis, & per consequens ei acquiri debeat pensio pro rata vita pensionarii, quâ durante is officium illud recitavit, maximè, cum pensiones istæ sint ad instar alimentorum, quæ debentur ad ratam tæporis, quo vita alimentarii duravit. Porro his lux aliqua amplior affunderur ex *dicendis quasi. seq.* Reflectendum autem hic ad diversitatem, quæ est inter fructus civiles, ut sunt census pecuniarii, locagia adium &c. & inter fructus naturales, qualiter nimirum & quando hi & illi debeantur titulari, & quòd hinc dependet, qualiter hi & isti inter defuncti titularis hæredes & successorem in beneficio dividendi, de quo dictum aliàs, & videri poterit *Lott. loc. cit. à n. 22.*

2. De cetero, dum pensio cessavit, non per actum necessarium, nempe per mortem pensionarii, sed per actum voluntarium, puta per translationem ante maturitatem termini, totam pensionem ad cessionarium seu translatarium pertinere, & transferentem sibi nihil servasse, tradit Tond. *loc. cit. n. 5.* ex mente Rotæ. sic terminum proximum in hoc casu spectare ad translatarium, nisi transferens reservaret sibi fructus præteritos, tradit Gabr. *cons. 191. l. 2.* apud Garc. *loc. cit. n. 112.* Dividendum verò pro rata temporis, tradit Rota & Covar. apud eund. Garciam, quem vide.

Questio 561. Pro quo tempore, & quo tempore debeat, & solvenda pensio?

1. **R**espondeo primo: Supposito juxta dicta, solutionem pensionis faciendam, habito respectu & consideratione ratæ fructuum perceptorum, non autem temporis decursi argumento *l. defuncti. ff. de usufruct.* secundum quam, ut ait Ventrigl. *cit. §. 1. n. 1.* regulare se solet Rota in materia solutionis pensionis; pensionem annuam deberi ab initio anni, qui non à calendis Januarii, neque à tempore, quo natura jam exonerata fructibus maturatis & collectis incipit novos concipere, sed inchoatur ab eo momento, quo reservatur pensio; assignatur siquidem pensio cum consensu partium, post quem consensum illico nascitur obligatio, ex qua oritur actio: exactio autem sola est, quæ differtur ad tempus, de quo conventum fuit inter partes, & sic semper attenditur hoc anni initium, & ex eo intelligitur pensio debita. *Lott. l. 1. q. 44. n. 1. juncto n. 4.*

2. Respondeo secundò: Reservatur autem pensio regulariter solvenda in duobus terminis seu semeltribus, v. g. festo Nativitatis S. Joannis, & festo Nativitatis Christi, qui termini non ex alia causa statuuntur, quam dividendi pensionem aliàs solidam, & ad nudam commodioremque solutionis præstationem, & non, quòd propterea debeat attendi ratio temporis, ut inde dignoscatur quanta portio pensionis competat pensionario. Ventrigl. *loc. cit. n. 2.* *Lott. loc. cit. n. 3.*

3. Respondeo tertio: Factâ hac divisione terminorum in gratiam debitoris seu titularis, atten-

dendum, num primus terminus per eum solvendus cadat eo tempore, quo possit percipere seu percipisse fructus, super quibus pensio imposita, ut si jam dictos fructus percipit eo termino, pensio seu potius illa prima solutio dicatur posticipata; aliàs, si non percipit adhuc fructus, eò quòd hi tunc necdum maturati, dicatur pensio posticipata, relata v. harum binarum vocum ad ipsam fructuum perceptionem. *Lott. loc. cit. n. 5.* citans Gratian. *discep. for. c. 548. nu. 47. & 48.* & Rotam in *Monopolitan. pens. 10. April. 1606.* Ventrigl. *loc. cit. nu. 6.* Porro subjungit *Lott. n. 6.* Papam ut plurimum nullâ habitâ ratione perceptionis fructuum, decernere anticipatè solvi pensiones, & sic si à die reservationis usque ad diem primi termini seu semeltris nulli adhuc potuissent colligi fructus, aperte credendum est, pensionem esse anticipatam, & Papam voluisse anticipatè solvi à beneficiario ex proprio, habitâ consideratione ad fructus colligendos. Ventrigl. *cit. nu. 6.* Unde subsistere non videtur, quòd tradit *Parif. l. 1. q. 8. n. 52.* quòd, si beneficiarius gravatus pensione, cui pro primo termino statutum est festum Nativitatis S. Joannis, ceperit possessionem in Majo antecedente illud festum, & sic fructus adhuc nullos percipit, non teneatur illo termino solvere pensionem, sed is, qui percipit fructus illius anni. Hic iterum reflectendum ad fructus civiles, qui dierum singulis horis & momentis maturantur & percipiuntur.

Questio 562. Vbi, seu in quo loco solvenda pensio?

1. **R**espondeo, non factâ aliâ declaratione solutionis pensionis fieri debet, non in loco, in quo degit pensionarius, sed in loco beneficii, & ubi fructus ipsi percipiuntur. *Lott. l. 1. q. 39. n. 86.* citans *Oldr. cons. 168. nu. 1.* *Gamb. de pot. leg. l. 6. q. 27. nu. 612.* Rotam *decif. 688. p. 4. recent.* *Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 15.* Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 2. n. 51.* *Parif. l. 6. q. 2. nu. 137.* *Castrop. de benef. l. 1. p. 11. §. 6. n. 8.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 233.* Ratio est, quòd pensio solvenda ex fructibus beneficii, cuiusque illis impositum, AA. ijdem. Hinc jam inolevit usus & stylus Curia, ut unâ cum terminis solutionis in literis reservationis assignetur & locus, *Lott. Parif. loc. cit. Corrad. loc. cit. num. 17.* dicens, nunquam aut rarò Cancellariam, aut Cameram Apostolicam permittere transire has literas sine destinatione loci solutionis faciendæ, & quidem ubi, vel quem partes volunt. *Corrad. ibid. citato Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 612.*

2. Quòd, si pensionarius aut ejus procurator non esset in loco destinata solutionis tempore statuto, pensionem debens non est in mora aut culpa, adeò que nullam penam non solventium pensionem incurrit. *Castrop. loc. cit. Garc. n. 233.* *Corrad. n. 18.* ex *Bartho. in l. item illa. ff. de constit. pecun. dicente, creditorem debere esse paratum ad recipiendam pecuniam in loco solutionis destinato, ad hoc, ut debitor penam incurrat.* Neque in hoc casu ad evitandam penam obligatus est debitor ibidem facere depositum pecuniæ seu pensionis debitæ. *Corrad. loc. cit. n. 18.* dicens, quòd in contrarium tradit *Barthol. in l. si res paratus. ff. de procur. id intelligendum de casibus, ubi jus expresse vult talem signationem fieri, ut puta, ad impediendum cultum usurarium.* Quòd ipsum eund. tradit *Garc. loc. cit. n. 234.* subieci tamen *n. 235.* ad effectum